

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Hromadné žaloby - komentář k uveřejnění paragrafového znění

Ministerstvo spravedlnosti ČR (dále jen „ministerstvo spravedlnosti“) zveřejnilo návrh paragrafového znění zákona o hromadných žalobách. Stalo se tak téměř rok poté, co bylo zavedení obecné kolektivní žaloby do českého právního řádu schváleno vládou. Poté, co byl loni záměr ministerstva spravedlnosti představen široké veřejnosti, vyvolal velmi rychle mezi odborníky velký ohlas. Koneckonců se nelze divit, když jde o institut, který do českého procesního práva vnáší malou revoluci.

Hromadná žaloba je ve svém záměru užitečným nástrojem, její české provedení ovšem vykazuje v podmínkách českého procesního i hmotného práva řadu rizik a problémů. Na ty nejviditelnější z nich upozornili odborníci, kteří se sešli minulý listopad na sympoziu v pražském Karolinu v rámci Pražského právního podzimu. Po představení odborné připomínky v paragrafovém znění je všem zřejmé, že jejich připomínky nebyly téměř vůbec vyslyšeny.

Většina nevyzkoušených a pochybností budících institutů, které má hromadné řízení přinést, totiž zůstala i v paragrafovém znění. Mezi ty, které vzbuzují největší obavy, patří zejména tyto:

- **Chybějící nástroje účinně zamezující zneužívání hromadné žaloby**

Zkušenosti s hromadnými žalobami ze zahraničí ukazují, že bývají často nástrojem konkurenčního boje. Ať už je cílem reputační poškození konkurenta, ochromení jeho podnikání zdoluhavým soudním bojem nebo snaha obstatat si prostřednictvím hromadného řízení přístup k citlivým údajům a know-how. Návrh zákona sice obecně zakazuje zneužití hromadné žaloby k poškozování konkurentů. Skutečně efektivní nástroje ochrany žalovaných ale neposkytuje.

- **Nedostatečné garance v osobách „hromadných žalobců“ (správci skupiny)**

S ohledem na klíčovou úlohu správce skupiny v hromadném řízení jde o osobu, jejíž odborné i mravní kvality budou skutečnou zárukou řádného využívání hromadných žalob i průběhu hromadného řízení. Na osobu správce by proto měly být kladeny vysoké odborné, ekonomické, mravní i odpovědnostní požadavky. Podmínky, které návrh zákona pro výkon funkce správce vyžaduje, jsou však zcela minimální a naprosto nesrovnatelné např. s požadavky na advokáty či insolvenční správce. Nejsou žádnou zárukou ani pro žalované, ani pro zastupované poškozené.

- **Odhlásovací princip (opt-out)**

Preference odhlásovacího principu prakticky povede k tomu, že v soudním řízení budou projednávány abstraktní nároky a rozhodováno o náhradě škody v přibližné výši náležející osobám, které o to ani nebudou mít zájem, či se o tom dokonce ani nedozví. Jde o umělé navyšování počtu žalobců a škody, kterou má žalovaný zaplatit, v podstatě primárně jako v civilním právu naprosto nevhodné trestání žalovaných. A je s ním spojeno více organizačních obtíží i větší riziko zneužití ze strany konkurence než v případě principu přihlašovacího.

- **Široká aplikovatelnost hromadné žaloby a organizační nepřipravenost justice**

Návrh zákona zcela opomíjí nutnost zajistit technicko-organizační a personální připravenost justiční soustavy. Hromadné řízení přinese nový typ řízení, který bude kapacitně velmi náročný. Nebude-li hromadné řízení při své široké aplikovatelnosti dostatečně personálně, technicky a organizačně zajištěno, povede to k nepřiměřené délce řízení, a tím k nevykonalnosti práva a zhoršování důvěry lidí v justici. Do toho rovněž vstupuje nejasná koncepce nového českého procesního práva, která následně může způsobit vzájemnou neadaptabilitu nového individuálního a hromadného řízení.

I ve vztahu k paragrafovému znění tak přetrvávají zásadní koncepční připomínky. Dá se proto čekat, že legislativní proces bude náročný, dlouhý a bouřlivý a podoba hromadné žaloby dozná ještě zásadní proměny.

Mgr. Kateřina Šveřepová,
vedoucí advokátka

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)

- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)